

990 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 29 oktober 2021 (2021-2022)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Johan Deckmyn en Karl Vanlouwe

over de recente ontwikkelingen in het ambtsgebied
Oostenrijk, Hongarije, Tsjechië, Slovakije en Slovenië

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Gwendolyn Rutten, Emmily Talpe;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;
Marino Keulen, Bart Tommelein;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneeckhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1.	Toelichting door Koen Haverbeke, Vlaams diplomatiek vertegenwoordiger ..	4
1.1.	Organisatie van de vertegenwoordiging in het rechtsgebied	4
1.2.	Samenwerking in het rechtsgebied	4
1.3.	Politieke belangstelling voor het rechtsgebied	4
1.4.	COVID-19	5
1.5.	Taakstelling	5
1.6.	Oostenrijk	5
1.7.	Tsjechië	7
1.8.	Hongarije	8
1.9.	Slovenië	8
1.10.	Slovakije	9
2.	Vragen van de commissieleden	9
2.1.	Tussenkomst van Karl Vanlouwe	9
2.2.	Tussenkomst van Johan Deckmyn	10
2.3.	Tussenkomst van Karin Brouwers	10
2.4.	Tussenkomst van Staf Aerts	11
2.5.	Tussenkomst van Annick Lambrecht	11
3.	Antwoorden van de Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger	12
3.1.	Samenwerking op de posten	12
3.2.	Handelsdossiers	13
3.3.	Oostelijk partnerschap en Westelijke Balkan	13
3.4.	Hongarije	13
3.5.	Lgbtqi-gemeenschap in Hongarije en Slovenië	13
3.6.	Bilaterale akkoorden en het vinden van de weg naar Vlaanderen	14
3.7.	Visegrádgroep	14
3.8.	COVID-19	14
3.9.	Geopolitiek	15
3.10.	Conflict over de Baai van Piran	15
4.	Afsluiting door de voorzitter	15
	Gebruikte afkortingen	16
	Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Op 28 september 2021 hield de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme een gedachtewisseling over de recente ontwikkelingen in het ambtsgebied Oostenrijk, Hongarije, Tsjechië, Slowakije en Slovenië met Koen Haverbeke, Vlaams diplomatiek vertegenwoordiger voor die regio.

Als bijlage gaat een document over de situatie in de Baai van Piran. Daarin wordt een antwoord gegeven op een vraag die tijdens deze gedachtewisseling aan bod kwam. De bijlage is opgenomen in de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting door Koen Haverbeke, Vlaams diplomatiek vertegenwoordiger

Koen Haverbeke geeft aan dat hij gezien het openbare karakter van de commissievergadering – een commissiebeslissing die hij respecteert – af en toe iets terughoudender zal moeten zijn dan in een besloten zitting.

1.1. Organisatie van de vertegenwoordiging in het rechtsgebied

De vertegenwoordiging in Wenen is bevoegd voor vijf landen, een behoorlijk groot rechtsgebied. Ze is sinds 27 jaar actief en was een van de eerste vertegenwoordigingen van Vlaanderen in het buitenland, samen met de vertegenwoordiging in Den Haag.

In Wenen is er naast de Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger nog een medewerker, Christine Kereman, deeltijds aan de slag. In de antenne in Praag bedient Andrea Bednářová Tsjechië en Slowakije, en in Boedapest behartigt Zsuzsanna Lénárt de belangen voor Hongarije en Slovenië.

1.2. Samenwerking in het rechtsgebied

De samenwerking met de collega's van Vlaanderen in het rechtsgebied bestaat uit de samenwerking met Toerisme Vlaanderen en Flanders Investment & Trade, die uitstekend, hartelijk en open verloopt. Eenzelfde goede samenwerking is er met de drie federale ambassadeurs. België heeft geen ambassadeur in Ljubljana of Bratislava, Slovenië en Slowakije worden vanuit Wenen bediend.

De vertegenwoordiger geeft aan dat het een uitdaging is om vanuit die constellatie vijf landen te bedienen en er moeten dan ook prioriteiten gesteld worden. Oostenrijk, het land waar de vertegenwoordiging gevestigd is, staat het sterkst in de kijker. Tsjechië en Hongarije, waar de antennes gevestigd zijn, komen op de tweede plaats. Er worden daar heel wat activiteiten ontplooid. Ten slotte zijn er Slowakije en Slovenië. Door persoonlijke redenen en de pandemie is Koen Haverbeke in een periode van twee jaar nog maar één keer naar Slovenië kunnen gaan.

In Wenen zijn verschillende internationale instellingen gevestigd, waarop de Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger ook oog moet houden, maar hij geeft toe dat hij daar niet aan toekomt.

1.3. Politieke belangstelling voor het rechtsgebied

Er is politieke belangstelling voor zijn rechtsgebied: de minister-president heeft ondertussen ondanks corona drie van de vijf landen kunnen bezoeken. In 2019 was hij aanwezig bij de viering van 25 jaar Vlaamse vertegenwoordiging en verder bracht hij een werkbezoek aan Hongarije en Praag in februari 2020. Minister Bart Somers heeft in 2019, in het kader van het thema migratie, Salzburg bezocht.

Verder heeft minister Benjamin Dalle vorige week een bezoek aan de mediabeurs moeten afzeggen.

Ook vermeldt de vertegenwoordiger de sterke aanwezigheid van het Vlaams Parlement op de recente pride in Boedapest, eind juli 2021. Er was een delegatie van zeven parlementsleden aanwezig, de grootste buitenlandse parlementaire delegatie, groter dan die van het Europees Parlement.

1.4. COVID-19

De afgelopen twee jaar stond de covidcrisis op de agenda. Daarover werd regelmatig gerapporteerd. Twee parameters uit het rechtsgebied wil hij onder de aandacht brengen. Het aantal overlijdens, meer bepaald in Hongarije en Tsjechië, dat met telkens meer dan 30.000 heel hoog ligt. Daarnaast is er het vaccinatiecijfer: in Oostenrijk is 60 procent volledig gevaccineerd. Hongarije en Tsjechië volgen met 57 en 55 procent, Slovenië met 47 procent en Slowakije met 42 procent. Dat laatste wordt op de radar gehouden in de contacten met Slowakije.

1.5. Taakstelling

Er zijn algemene postspecifieke instructies vanuit Brussel zoals de goede samenwerking op de post met de collega's van Vlaanderen en ook de samenwerking met Nederland, die zeer goed verloopt. Hij vermeldt de demarche die de Vlaamse vertegenwoordiging samen met de Nederlandse ambassade gedaan heeft bij de rector van de universiteit met het oog op het voortbestaan van de neerlandistiek in Wenen.

Ook in Hongarije heeft hij samengewerkt met de Nederlandse collega's rond de Hongaarse kindertreinen. Verder is er samenwerking met de departementen in Vlaanderen en de technische ministeries in het rechtsgebied, bijvoorbeeld rond dierenwelzijn.

Er wordt verwacht dat de vertegenwoordiging ook de Europese ontwikkelingen volgt. Daarover wordt gerapporteerd. De vertegenwoordiger vermeldt de bijzondere positie van Oostenrijk ten aanzien van Mercosur.

In het kader van de externe communicatie vernieuwt de vertegenwoordiging haar drietalige (Duits, Hongaars en Tsjechisch) website waaraan een tweemaandelijks drietalige nieuwsbrief wordt gekoppeld. Met de huidige bezetting is het niet mogelijk om ook een Sloveense en een Slovaakse vertaling te maken.

Het kader voor de samenwerking met de landen uit het rechtsgebied, met uitzondering van Oostenrijk, verloopt via akkoorden tussen de Vlaamse Regering en de regeringen van Tsjechië, Hongarije, Slovenië en Slowakije die worden omgezet in werkprogramma's.

Naar cultuurpromotie, zeker in Oostenrijk, gaat ook veel aandacht en energie; daarbij staan de Vlaamse meesters nadrukkelijk op de agenda.

De centrale taakstelling van de vertegenwoordiging is Vlaanderen op de kaart te zetten.

1.6. Oostenrijk

Vlaanderen staat in Oostenrijk op de kaart. Koen Haverbeke verwijst naar de ontmoeting van minister-president Jan Jambon met de toenmalige bondskanselier Brigitte Bierlein naar aanleiding van de viering van 25 jaar Vlaamse vertegenwoordiging in Wenen. Zij opende hun onderhoud met vermelding van de Bruegeltenoonstelling, die van oktober 2018 tot januari 2019 in het Kunsthistorisches

Museum in Wenen liep en een absolute topper was waarover tot op vandaag wordt gesproken.

De vertegenwoordiging investeert ook in politieke contacten. Er zijn contacten met de Nationalrat en meer bepaald met de vriendengroep Benelux.

Ten slotte wordt ook ingezet op contacten met de negen Oostenrijkse deelstaten, die weliswaar zwakker zijn dan de deelstaten in Duitsland. De deelstaatstructuur kun je grosso modo vergelijken met die van België, zij het met minder bevoegdheden voor de Oostenrijkse Bundesländer.

De vertegenwoordiging bezoekt de voorzitters van de deelstaatsparlementen, de Landtage; op dit moment wordt er een bezoek voorbereid van de Konferenz van de Landtagspräsidenten aan Vlaanderen.

Ook de dossiers worden gevolgd, zoals de uitslag van de verkiezingen in de deelstaat Oberösterreich en meer bepaald het resultaat van de antivaxerspartij MFG (Menschen Freiheit Grundrechte) die out of the blue 6 procent van de stemmen in de wacht heeft gesleept en drie zetels in de Landtag heeft verworven.

Verder worden ook de lokale verkiezingen gevolgd. In Graz heeft de kandidaat van de communisten (Kommunistische Partei Österreichs (KPÖ)) 30 procent van de stemmen binnengehaald. Zij zal vrijwel zeker de nieuwe burgemeester worden.

Van de actuele politieke dossiers wil hij de Kindeswohlkommission in Oostenrijk aanstippen. In het voorjaar was er in de publieke opinie veel onrust over de uitzetting van gezinnen met kinderen in coronatijd, wat leidde tot spanning tussen de coalitiepartners en tot de oprichting van de kindervelzijnscommissie, voorgezeten door een voormalige rechter uit het opperste gerechtshof, Irmgard Griss. Die commissie moest zich buigen over de asielwetgeving en het asielbeleid vanuit de optiek van de minderjarige.

De Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger heeft de Vlaamse kinderrechtencommissaris Caroline Vrijens daarover gecontacteerd en na ruggespraak met haar de Kindeswohlkommissie benaderd. Die commissie heeft vervolgens het Vlaamse Kinderrechtencommissariaat uitgenodigd zijn werking via een online meeting voor te stellen, samen met de Schotse collega. Die samenwerking heeft zich vertaald in het slotbericht van de commissie.

Neerlandistiek in Wenen was jarenlang de vuurtoren in Centraal-Europa. Om budgettaire redenen wilde de universiteit van Wenen neerlandistiek afbouwen, maar op initiatief van de vertegenwoordiging en in samenwerking met de secretaris-generaal van de Nederlandse Taalunie en de Nederlandse ambassadeur zijn er demarches geweest bij de rector van de Weense universiteit, wat ertoe geleid heeft dat Nederlands naar alle waarschijnlijkheid als keuzevak zal kunnen blijven bestaan.

De diplomatiek vertegenwoordiger geeft aan dat de vertegenwoordiging in Wenen systematisch met stagiairs werkt, ook in coronatijd en lockdowns. Het gaat om overwegend Oostenrijkse studenten. Vlamingen zijn ook welkom, maar het is nodig dat ze vlot Duits spreken, wat bij de Vlaamse studenten wat moeilijker ligt.

Studenten helpen bij het opruimen van landendossiers; zo is er een nota gemaakt over de federale structuur in Oostenrijk, de rol van de Länder, de Nationalrat en de Bundesrat (vergelijkbaar met de Senaat in België).

De stagiairs hebben ook meegewerkt aan het in kaart brengen van de mediasituatie in Hongarije. Die hulp is belangrijk voor de vertegenwoordiging omdat ze er zelf niet aan toekomt.

De culturele samenwerking met Oostenrijk is zeer intens, gaat al vele jaren terug en verloopt gestructureerd met een aantal vaste partners zoals het Kunsthistorische Museum. Hij verwijst naar de Rubenstentoonstelling, de Bruegeltentoonstelling en de Van Eycktentoonstelling. Op dit ogenblik is er een project rond de Vermeyenkartons, een reeks kartons die aanleiding heeft gegeven tot een reeks wandtapijten die de slag bij Tunis voorstellen waarbij keizer Karel V Tunis innam. Ze worden gerestaureerd en wetenschappelijk bestudeerd met ondersteuning van de Vlaamse overheid, wat in 2027 zou moeten resulteren in een tentoonstelling. Met het Albertinamuseum zijn er gesprekken over een tentoonstelling met 16e-eeuwse tekeningen waar Antwerpen meermaals in voorkomt, een project voor 2023.

Er zijn ook een aantal festivals waar de vertegenwoordiging sinds mensenheugenis aan meewerkt, zoals de Festwochen in Wenen waar in 2020 Anna Theresa De Keersmaecker haar première deed van de Goldberg Variationen van Bach. Naar aanleiding van Impuls Tanz worden sinds jaar en dag dans uit Vlaanderen en podiumkunsten geprogrammeerd. Wat opera betreft, heeft Jan Lauwers in de Staatsoper in Wenen mogen uitpakken met de première van L'incoronazione di Poppea die heel wat aandacht heeft gekregen. Het was ook symbolisch belangrijk omdat het de eerste première was na de lockdown. Een tweede prestatie van Jan Lauwers was de première van Intolleranza 1960 van Louis Giononno op de Salzburger Festspiele in augustus 2021.

Binnen Europa behoort Oostenrijk tot de landen die op het budget zitten. Kanselier Sebastian Kurz heeft zich laten opmerken bij de vaccins, maar verder lopen de betrekkingen tussen Oostenrijk en de EU zeer goed.

1.7. Tsjechië

Met Tsjechië is er sinds 2002 een kaderakkoord, dat de basis vormt voor de betrekkingen en dat omgezet wordt in werkprogramma's. Het laatste dateert van 2019-2021 waarbij op een aantal domeinen bilateraal activiteiten ontplooid worden: op onderwijsvlak, op wetenschappelijk vlak, rond het Nederlands, over biotech, dierenwelzijn enzovoort.

In 2019 was er heibel over de illegale handel en invoer van puppy's vanuit onder andere Tsjechië en Hongarije naar Vlaanderen. Dat heeft een goede en intense samenwerking rond dierenwelzijn op de been gebracht.

De kaderakkoorden als instrument voor samenwerking zijn een beetje op hun retour en moeten vandaag anders bekeken worden. Er is een meer pragmatische aanpak nodig waarbij zeer concrete afspraken worden gemaakt over samenwerking. Voor Tsjechië zou dat bijvoorbeeld over nanotechnologie en waterstof kunnen zijn.

Tsjechië en ook Hongarije zijn voor Vlaanderen zeer belangrijk omdat er nogal wat Vlaamse bedrijven aanwezig zijn. De vertegenwoordiger vermeldt KBC met een investering zowel in Tsjechië als in Hongarije en een hele resem kmo's die zich daar gevestigd hebben en succesvol zakendoen.

Voor Tsjechië bestaat er ook logistieke belangstelling en er werd een Memorandum of Understanding ondertekend door de Haven van Antwerpen met partners in Ostrava rond een nieuwe terminal. De opzet is dat daar een vrij regelmatige treinverbinding op gang wordt gebracht die het oosten van Tsjechië en het zuiden van Polen verbinden met Antwerpen.

Herinneringseducatie is een thema waarrond Kazerne Dossin en de partners in Tsjechië recent nog overleg hebben gepleegd en waar uitwisseling mogelijk is.

Rond neerlandistiek wordt er ook verder samengewerkt. Die is belangrijk in Tsjechië en Hongarije: telkens op drie plaatsen met telkens met bijna driehonderd studenten. De belangstelling voor het Nederlands is in beide landen gigantisch.

Ook op cultureel vlak is er samenwerking. De spreker vermeldt een recent, interessant project rond de Lobkowicz Collections, gevestigd in het kasteelcomplex in Praag, waar een Bruegel hangt. De vertegenwoordiging draagt bij aan de restauratie van de zaal en de presentatie van het doek.

De relaties van Tsjechië met de EU zijn goed. In Centraal-Europa is er grote reticentie wat migratie en vluchtelingenbeleid betreft. Dat wordt ingegeven door de overweging dat vluchtelingen en migranten niet bereid zijn om in Tsjechië te blijven, maar liever doorreizen naar Duitsland enzovoort.

Ook voor Tsjechië is de Brexit niet onbelangrijk. Het VK is de vierde exportmarkt. Tsjechië is zeer actief in de automotivesector en volgt die op de voet. Bovendien zijn er ongeveer 40.000 Tsjechen die in Groot-Brittannië wonen.

Tot slot vermeldt hij dat het Tsjechische voorzitterschap van de EU er aankomt in de tweede helft van 2022.

1.8. Hongarije

Ook in Hongarije verloopt de samenwerking via een kaderakkoord, dat dateert uit 1994. Van het laatste werkprogramma, afgesloten in 2018 in Brussel met 32 projecten, is de helft omgezet. Er is behoefte om in te perken. Domeinen van actieve samenwerking zijn het onderwijs en het Nederlands. Voor de economische samenwerking wordt gekeken naar het intermodale goederenvervoer in de brede zin van het woord. De collega's van FIT hadden daar vorige week nog een handelsmissie op bezoek.

Er is veel aandacht vanuit de Academie van Wetenschappen in Hongarije en Tsjechië voor Vlaanderen. Er was een samenwerking met het Vlaams Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Rond dierenwelzijn is er een zeer nauwe samenwerking tussen de Vlaamse en de Hongaarse collega's van dierenwelzijn met een maandelijks overleg.

De vertegenwoordiging heeft ook brede samenwerkingsprojecten, bijvoorbeeld rond School Prevention Work on Internet Safety. Met UNICEF wordt jaarlijks een Youth Challenge Boot Camp ondersteund enzovoort. De vertegenwoordiging zet ook in op mindervalidenbeleid. Samen met Nederland is er samenwerking gericht op herinneringseducatie met een project over de Hongaarse kindertreinen.

Er wordt ook ingezet op cultuur. Vorig jaar was er de Rubens-Van Dycktentoonstelling. Er wordt nu gekeken naar het project culturele hoofdstad van Europa Veszprém.

De relatie van Hongarije in Europa komt dagelijks in de media.

1.9. Slovenië

Het bilaterale akkoord met Slovenië is in 1998 afgesloten. Het laatste werkprogramma dat daar werd omgezet liep tot 2016. Toen is afgesproken om die werkprogramma's niet voort te zetten omdat er aan beide kanten weinig animo was.

Bij zijn bezoek in juli dit jaar heeft de vertegenwoordiger geprobeerd om een aantal thema's aan te grijpen waarrond samengewerkt kan worden.

Slovenië neemt op dit ogenblik het voorzitterschap van de EU waar. Hij gaat ervan uit dat dit in de commissie al aan bod is geweest en gaat daar niet verder op in.

Vlaanderen is in Slovenië commercieel aanwezig, maar niet sterk. De Vlaamse uitvoer naar Slovenië bedraagt net geen half miljard euro.

1.10. Slovakije

De samenwerking is ook gebaseerd op een raamakkoord met Slovakije en omgezet in netwerkprogramma's. Het laatste is afgesloten in 2017.

De relatie tussen Slovakije en België is ietwat gespannen naar aanleiding van het dossier-Chovanec; in de contacten met Vlaanderen is die spanning niet te voelen.

De export van Vlaanderen naar Slovakije is iets groter: die bedraagt ongeveer 900 miljoen euro. Heel wat Vlaamse kmo's hebben zich daar gevestigd en doen zeer goede zaken.

Er wordt gekeken naar nieuwe impulsen voor een bilaterale samenwerking waarbij voor Slovakije wetenschap en innovatie een heel belangrijke thema's zijn. Op dit ogenblik is Slovakije een 'smart tech specialist strategy' aan het uitwerken. Vlaanderen volgt die ontwikkeling nauwgezet en kijkt of er daarrond samenwerkingsmogelijkheden bestaan. Ook voor logistiek bestaat er interesse. Er is vanuit Slovakije ook vraag naar de ervaringen met de pandemie en de Vlaamse ervaringen met contacttracing.

In Slovakije waren er een paar kleine samenwerkingsprojecten rond cultuur. De diplomatiek vertegenwoordiger geeft aan dat hij meer had willen doen.

Slovakije is een land dat trouw aan Europa is, besluit hij.

2. Vragen van de commissieleden

2.1. Tussenkomen van Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe waardeert het dat de Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger een grondig overzicht heeft gegeven en beseft dat het niet eenvoudig is om een overzicht te geven van de landen van het rechtsgebied die onderling verschillen, ook al in hun verhouding tot de EU.

Hij wil de positie van de verschillende landen uit het ambtsgebied kennen op het vlak van handelsdossiers. Vlaanderen is immers een belangrijk exportland, met belangrijke havens, en fungeert als doorvoerland. Handelsverdragen zijn belangrijk. Zijn de belangen van de landen uit het ambtsgebied offensief of veeleer defensief?

Tsjechië is, evenals Vlaanderen, ook bijzonder getroffen door de Brexit. Is er een bepaalde rode draad of verschil dat van land tot land?

Wat de geopolitieke verschuivingen betreft, is er de toenemende aanwezigheid van China en ook van Rusland. Bepaalde landen leunen dicht bij Rusland. Hij vermeldt Hongarije dat gebruikgemaakt heeft van het Spoetnikvaccin en de oprichting van een geneeskunde-universiteit plant. Zijn er nog andere evoluties?

Hoe kijken de landen van het ambtsgebied naar het Oostelijk Partnerschap en meer bepaald naar de Westelijke Balkan? Die ontwikkeling wordt ook in het Vlaams Parlement gevolgd.

Karl Vanlouwe informeert verder naar de recente ontwikkelingen met betrekking tot het rechtsstaatmechanisme in Hongarije (artikel 7 van het EU-Verdrag).

Vlaanderen heeft verschillende bilaterale akkoorden met Oostenrijk, Hongarije, Slovenië en Slowakije. Vinden die landen ook de weg naar Vlaanderen?

Ook wil hij weten hoe de relatie met de federale collega's en met de collega's van de andere deelstaten verloopt. Kan men het hele werkingsgebied afdekken?

Wat zijn de uitdagingen en de opportuniteiten? Moet men een algemene aanpak volgen of eerder per lidstaat werken?

2.2. Tussenkost van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn stelt vast dat de diplomatieke vertegenwoordiging voor een groot ambtsgebied werkt en hij zou het geen ongeoorloofde vraag vinden om meer ondersteuning te krijgen.

Hoe verloopt de samenwerking met de federale Belgische diplomaten in de vijf landen van het ambtsgebied? Is daar mogelijkheid tot verbetering?

Hongarije moet spitsroeden lopen. Hij wil van de diplomatiek vertegenwoordiger weten wat zijn ervaring met Hongarije in het algemeen is en met de verschillende Hongaarse partners voor de uitwerking van de programma's. Hoe verliep de samenwerking rond de educatieprogramma's, die in een aantal gevallen ook samen met Nederland liepen? Hij gaat ervan uit dat de ervaringen ter plaatse goed waren. De ervaringen met Nederland in de samenwerking waren goed en hij vindt dat Vlaanderen gemeenschappelijke opportuniteiten kan nastreven, ook in andere landen.

Slovenië heeft zich snel opgewerkt binnen Europa. Het bereikte heel snel het niveau van Oostenrijk, zowel economisch als cultureel. De diplomatiek vertegenwoordiger heeft aangegeven dat er minder interactie is. Zijn er initiatieven ontwikkeld door Slovenië of Vlaanderen die voor Vlaanderen interessant kunnen zijn?

Wat betekent het voorzitterschap van Slovenië van de Europese Unie, dat tot het einde van 2021 loopt, voor Vlaanderen en voor de werking van de Vlaamse vertegenwoordiging? Heeft dat iets opgeleverd of was dat eerder verzwarend? Hij wil weten wat de weerslag van het Sloveense voorzitterschap is op de banden tussen Slovenië en Vlaanderen.

Johan Deckmyn is ook nieuwsgierig naar de positie ten aanzien van de Visegrád-groep. Drie van de vier leden behoren immers tot het ambtsgebied van de Vlaamse vertegenwoordiging in Wenen. Polen maakt geen deel uit van het ambtsgebied. Hij informeert naar de betekenis van die groep voor de samenwerking in het ambtsgebied. Zijn er synergieën waarmee Vlaanderen rekening moet houden of zijn er opportuniteiten om te wegen op de Visegrád-groep als het over Europa gaat?

2.3. Tussenkost van Karin Brouwers

Karin Brouwers herinnert zich de ontmoetingen met de Vlaamse vertegenwoordiger in de vorige legislatuur in het kader van een bezoek aan de Bruegeltentoonstelling

in Wenen met de commissie Cultuur. Vlaanderen heeft op cultureel gebied veel te bieden en Wenen is als cultuurstad een heel mooie partner.

Ze wil graag weten hoe de samenwerking met de federale ambassades verloopt binnen het ambtsgebied.

Naar aanleiding van de opening van het academiejaar in Leuven waarbij rector Luc Sels het thema academische vrijheid aansneed, vraagt ze zich af in welke mate die vrijheid gegarandeerd wordt bij partnerschappen van Vlaamse universiteiten met bijvoorbeeld universiteiten in Hongarije, waarvan men weet dat er een aantal procedures lopen. Ze vindt dat professoren in volle academische vrijheid moeten kunnen samenwerken.

Karin Brouwers geeft aan geschrokken te zijn van de vaccinatiegraad in Tsjechië, dat op een bepaald moment de slechtste van de klas was bij de besmettingen. Is er een verklaring voor zoals een grotere antivaxbeweging en meer fake news of hebben de landen uit het ambtsgebied geen traditie op het vlak van vaccinatie?

2.4. Tussenkost van Staf Aerts

Staf Aerts verwijst naar het warme onthaal dat en de informatieve uiteenzetting die de Vlaamse vertegenwoordiger aan de parlementaire delegatie heeft gegeven naar aanleiding van de deelname aan de Boedapest Pride. Dat evenement in Boedapest was een belangrijk signaal voor Hongarije. Er waren nog andere belangrijke signalen, onder meer van de EU over het herstelplan van Hongarije dat over de zomer getild is. Opvallend was het zeer korte bezoek van de paus aan Hongarije. Hebben al die initiatieven iets teweeggebracht binnen Hongarije? Of is er veeleer berusting bij de Hongaren? Hoe gaat men daar in Hongarije mee om?

De relatie van de huidige Sloveense premier met de EU is bij momenten gespannen geweest. Is dat door het Sloveense voorzitterschap van de EU gekanteld?

Ook Staf Aerts is nieuwsgierig naar de geopolitieke verhoudingen in de landen van het ambtsgebied van de Vlaamse vertegenwoordiging in Wenen. Wat is de invloed van Rusland en China?

2.5. Tussenkost van Annick Lambrecht

Annick Lambrecht focust op twee specifieke landen binnen het ambtsgebied.

Haar fractie maakt zich grote zorgen over de ontwikkelingen in Hongarije. Premier Orbán stevent met zijn land af op een drama voor de rechtsstaat. En jammer genoeg gaat het niet-respecteren van de rechtsstaat hand in hand met het niet-respecteren van mensenrechten. Ze haalt enkele voorbeelden aan die haar ongerustheid beklemtonen. En niet alleen haar fractie, maar ook de Europese Unie geeft blijk van ongerustheid. Ze verwijst naar de 'artikel 7'-procedure voor de bescherming van de EU-waarden.

Onder het mom van 'juridische' hervormingen, stuurde de regering van Victor Orbán onafhankelijke rechters met pensioen en wisselde hij die in voor rechters met een proregering attitude. Deze maatregel schaadt het fundamentele principe van de scheiding der machten. Ook belemmert het Hongaarse regime de onafhankelijke en vrije media. Daarnaast wordt ook de vrijheid van ngo's beknot. Ontvangsten uit buitenlandse fondsen worden torenhoog belast, ze worden gestigmatiseerd als 'illegaal' enzovoort.

Ook het onderwijs ontsnapt niet aan de machtsgreep van Victor Orbán. Onder de dekmantel van hervormingen verloren scholen hun autonomie en werd het

onderwijs sterk gecentraliseerd. Bijkomend werden handboeken naar de opvattingen van het regime geschreven, zoals het beschrijven van binaire genderrollen. Dit sluit aan bij de bedreigingen tegenover de Hongaarse lgbtqi+-gemeenschap. Haar fractie eist expliciet aandacht voor dit onderwerp. Zich goed voelen begint onder andere bij de expressie van je eigen identiteit.

Dit alles verontrust haar bijzonder. Ze wil weten hoe de diplomatiek vertegenwoordiger de toekomst van Hongaarse rechtsstaat ziet en vooral welke hefboomen Vlaanderen en de vertegenwoordiger hebben om deze thema's aan te kaarten. Op welke manier kan Vlaanderen het Hongaarse middenveld steunen? Daarnaast wil ze weten in hoeverre de vertegenwoordiger zich soms gehinderd voelt in zijn functioneren door de houding van de Hongaarse overheid en de toch zeer duidelijke reactie vanuit Vlaanderen.

Ook wil ze over Slovenië haar bezorgdheid uitdrukken. Premier Janez Jansa kopieert graag Victor Orbans tactiek en schendt de scheiding der machten. De premier hield namelijk de benoeming tegen van magistraten en ook de persvrijheid komt onder druk te staan. Ze vraagt zich af of Slovenië gaat neigen naar een toestand waarin Hongarije nu zit. Of is de toestand niet in die mate te vergelijken?

Ten slotte wil ze graag van zijn aanwezigheid gebruikmaken om even te polsen naar een specifiek dossier, namelijk het dispuut tussen Kroatië en Slovenië over de Baai van Piran. De Baai van Piran zorgt al tientallen jaren voor spanningen tussen beide landen. In 2017 was er een rechterlijke uitspraak in het voordeel van Slovenië die het mogelijk zou maken voor dit land om rechtstreekse toegang tot de internationale wateren te hebben, maar dit kon op weinig positieve reacties van Kroatië rekenen. Hoe staat het vandaag met dit conflict?

3. Antwoorden van de Vlaamse diplomatiek vertegenwoordiger

3.1. Samenwerking op de posten

De samenwerking op post verloopt tussen de Vlamingen erg goed, net zoals de samenwerking met de federale collega's, licht *Koen Haverbeke* toe.

Noch in Ljubljana noch in Bratislava is er een Belgische ambassaderesident. De Belgische ambassadeur in Wenen is ook voor Slovenië en Slovakije geaccrediteerd. Zijn samenwerking met de Vlaamse vertegenwoordiging is open: er is veel communicatie, er zijn afspraken over dossiers, relevante informatie wordt snel aangeleverd en er is een engagement om bij hoge contacten elkaar vooraf even op te hoogte te brengen. Dat geldt ook voor de samenwerking met de andere diplomaten en de lokale medewerkers.

In Hongarije is er ook een zeer goede samenwerking met Belgische ambassadeur Siegfried Peinen. Samen met hem bezoekt of ontvangt de Vlaamse vertegenwoordiger mensen en zo krijgen ze allebei een goede invalshoek. De uitwisseling van informatie verloopt zonder het minste probleem. Vlaanderen is in Hongarije aanwezig met een antenne en als er tussenbeide gekomen moet worden, staan de federale collega's klaar om te helpen. Bij de voorbereiding van het bezoek van de parlementaire delegatie en de briefing in de aanloop naar de pride heeft de federale collega goed meegewerkt.

Ook in Tsjechië is er een zeer goede samenwerking met de federale ambassadeur, Grégoire Cuvelier.

De Vlaamse vertegenwoordiger besluit dat hij niet meteen kan aangeven wat er verbeterd kan worden.

3.2. Handelsdossiers

Oostenrijk, Hongarije en Tsjechië zetten sterk op export in. De handelsdossiers worden daar zeer actief gevolgd door de collega's van FIT. Voor Tsjechië – en tot op zekere hoogte voor Hongarije – speelt de Brexit. Er zijn zo'n 200.000 Hongaren in het Verenigd Koninkrijk. De Hongaarse minister van Buitenlandse Zaken legt meer de nadruk op zijn buitenlandsehandelsfunctie dan op zijn functie van buitenlandminister. Hij is constant onderweg in Europa en de wereld om de handelsrelaties aan te wakkeren en te verbeteren.

3.3. Oostelijk Partnerschap en Westelijke Balkan

Het Oostelijk Partnerschap en de Westelijke Balkan staan op de agenda, dat is een van de prioriteiten van het Sloveense voorzitterschap. Ook voor Hongarije en Tsjechië is dat belangrijk. De vertegenwoordiger meent begrepen te hebben dat ook Tsjechië dat zou opnemen als prioriteit in zijn voorzitterschap.

3.4. Hongarije

De vertegenwoordiger bevestigt dat er een aantal aandachtspunten zijn. Hij ontkent dat de Vlaamse vertegenwoordiging problemen heeft in de contacten met de Hongaarse overheid.

Er zijn een aantal aandachtspunten en de aanwezigheid van het Vlaams Parlement bij de pride was een belangrijk signaal. Dat signaal is waargenomen.

Wat het pauselijk bezoek aan Hongarije betreft, bevestigt hij dat Hongarije niet gelukkig was met het feit dat de paus maar een aantal uur in Hongarije is gebleven en veel langer in Slowakije was. De uitnodiging in Hongarije ging uit van de kardinaal, niet van de Hongaarse regering of het staatshoofd. Dat moet mee in overweging worden genomen. Er is een gesprek geweest tussen de paus en de politieke leiders.

De onafhankelijkheid van universiteiten is een thema, maar de vertegenwoordiger heeft zelf nog geen contact gehad met professoren die zich daar openlijk over klaagd hebben. Het zou een rol kunnen spelen in de financiering van de Academie van Wetenschappen, waarvan de financiering recent bijgestuurd en meer project-georiënteerd is geworden.

3.5. Lgbtqi-gemeenschap in Hongarije en Slovenië

De Hongaarse ambassadeur in België, Tamás Iván Kovács, heeft het Hongaarse standpunt duidelijk geformuleerd in De zevende dag. Het gaat niet over volwassen lgbtqi'ers. De voorzitter van de handelskamer die zich in een openbare toespraak laatdunkend over hen had uitgelaten, is door de Hongaarse regering terechtgewezen. Er is natuurlijk wel de 'pedofiliewet' waarbij er enerzijds een verstrenging is ten aanzien van pedofilie en de bestraffing, maar anderzijds ook de promotie van homofilie en geslachtsverandering bij minderjarigen verboden wordt. Seksuele opvolging kan beter toevertrouwd worden aan de ouders, vindt de Hongaarse regering. Er komt binnenkort een referendum waarbij de regering dit gaat voorleggen aan de bevolking. Men mag niet uit het oog verliezen dat de Hongaarse bevolking zeer katholiek en gelovig is. Ook de jaren communisme hebben een andere houding gebracht dan die die men in Vlaanderen kent.

De premier van Slovenië, Janez Janša, vraagt ook in dat kader meer begrip voor de landen die in 2004 tot de EU zijn toegetreden. Hij vraagt begrip voor het kader waarbinnen dat is verlopen en voor de historische, maatschappelijke en culturele achtergrond. Volgens hem gaat de Europese wetgeving voor op de nationale

wetgeving, maar het kan niet zijn dat de Europese regelgeving haaks zou staan op de grondwet van een lidstaat.

De Vlaamse vertegenwoordiger kan moeilijk voorspellen hoe het Sloveense voorzitterschap zal lopen. Ook wat er met de verkiezingen gebeurt, is moeilijk te voorspellen. In de maatschappij ziet men duidelijk een dichotomie tussen een traditioneel naar links en een traditioneel naar rechts gericht blok, waarbij het snel tot polarisering komt.

3.6. Bilaterale akkoorden en het vinden van de weg naar Vlaanderen

Op het vlak van handelsdossiers en investeringen vanuit Vlaanderen in de landen van het ambtsgebied, loopt het goed. Niettemin is er op het vlak van de bilaterale samenwerking nog werk aan de winkel. Met een kleine bezetting moet men daar oordeelkundig mee omgaan.

De vertegenwoordiging werkt daarom met stagiairs, wat voor beide partijen mooie kansen biedt. De stagiairs kunnen meteen in een interessante job meedraaien en anderzijds kunnen ze voor de vertegenwoordiging opdrachten uitvoeren waar de medewerkers zelf niet aan toe komen door tijdsgebrek. Voor Oostenrijk verloopt dat zeer goed. Momenteel lopen er gesprekken met de neerlandistiek in Slovaakse om te kijken hoe dat daar kan, zeker nu er allerlei mogelijkheden online en via thuiswerk zijn. In Tsjechië ligt het wat moeilijker om stagiairs te vinden omdat de werkloosheid daar zeer laag is. Stagiairs kunnen daar vaak tegen betaling bij bedrijven aan de slag. In Hongarije probeert men het ook, maar de universiteiten zijn niet altijd even flexibel om een Engelstalig stagecontract op te stellen.

De vertegenwoordiging kiest voor maatwerk. De aanpak verschilt per land van het ambtsgebied.

3.7. Visegrádgroep

Moet Polen meer vanuit Wenen en moeten de drie andere landen vanuit Warschau bekeken worden, daar valt iets voor te zeggen. Maar het gaat ook over samenwerking met de collega in Polen. De vertegenwoordiging kiest voor een pragmatische aanpak. Waar Polen trekker is en het voorzitterschap heeft, wordt het eerder vanuit Polen gevolgd. Waar andere landen zoals Hongarije aan zet zijn, volgt de vertegenwoordiging in Wenen de zaak op de voet.

De vertegenwoordiging is van oordeel dat de Visegrádgroep niet meteen een gesprekspartner voor Vlaanderen is, wel is het belangrijk om met die parlementen uit de vier landen samen te werken. Om op Hongarije te kunnen blijven inwerken, is het belangrijk om het contact te zoeken, ook vanuit het Vlaams Parlement en om de dialoog op gang te brengen. De vertegenwoordiging wil dit graag faciliteren. Bovendien pleit hij ervoor om de Hongaarse ambassadeur in de commissie aan het woord te laten.

Ook in dialoog gaan met de Tsjechische senaat lijkt hem zinvol, evenals het bekijken of een bezoek aan Vlaanderen mogelijk is. In Slovenië wordt er gewacht tot de verkiezingen achter de rug zijn. En ook in Slovaakse is er interesse voor een bezoek.

3.8. COVID-19

Waarom lopen de covidcijfers zo uiteen? België en Vlaanderen hebben de ervaring met de griepvaccinatie, wat een voorsprong gaf qua vaccinatiebereidheid en om de covidvaccinaties te kunnen organiseren. De problematiek in de regio is ook de beschikbaarheid van de vaccins. Hongarije heeft gekozen voor het Chinese vaccin

en het Spoetnikvaccin. Ook Slowakije heeft dat gedaan, wat geleid heeft tot een regeringscrisis en een herschikking in de regering. Ondertussen zijn er in Slowakije zo'n 20.000 mensen die met het Spoetnikvaccin gevaccineerd zijn.

Er is geen eenduidig antwoord op de vraag waarom de vaccinatiegraad zo laag is. Er is een veelheid aan factoren zoals terughoudendheid, fake news, te weinig promotie door de overheid enzovoort.

3.9. Geopolitiek

Men kan er niet omheen dat er in Hongarije een toenadering is tot China en tot Rusland. Denk maar aan het Spoetnikvaccin. Er is recent nog een groot gascontract ondertekend met Gazprom Hongarije. Gazprom zou de komende vijftien jaar gas leveren via Servië en Oostenrijk, zo wordt Oekraïne buitenspel gezet. Die ontwikkeling moet aanzetten om des te meer te investeren in contacten met Hongarije om de band met het land en de EU open te houden.

3.10. Conflict over de Baai van Piran

Over het conflict tussen Kroatië en Slovenië over van de Baai van Piran zal de vertegenwoordiger nog informatie aan de commissie bezorgen (zie de bijlage op de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be).

4. Afsluiting door de voorzitter

De voorzitter bedankt de vertegenwoordiger en onthoudt dat het belangrijk is om de dialoog open te houden en om contact te houden met Oostenrijk en de eventuele andere landen uit ambtsgebied. Ze oppert dat er misschien mogelijkheden zijn om het ambtsgebied te bezoeken.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Johan DECKMYN
Karl VANLOUWE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

Benelux	België, Nederland, Luxemburg
FIT	Flanders Investment & Trade (= Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
lgbtqi	lesbian, gay, bisexual, transgender, questioning, intersex
lgbtqi+	lesbian, gay, bisexual, transgender, questioning, intersex, plus
kmo	kleine of middelgrote onderneming
Mercosur	Mercado Común del Sur
ngo	niet-gouvernementele organisatie
UNICEF	United Nations Children's Fund
VK	Verenigd Koninkrijk